

[Chr. Christiansen.]

spørgsmål, men i stigende grad er blevet et samfundsspørgsmål.

Vi kan fra vor side ikke dele de synspunkter, som er kommet til udtryk i det fremsatte lovforslag, i dets bemærkninger og i det ærede medlem hr. Weikops fremsættelsestale. Tværtimod er vi af den opfattelse, at de gældende love på dette område fortsat vil være påkrævede. Også under de nye forhold, der opstår den 1. juli 1960, når Danmark træder ind i de syv, vil det vise sig, at der er behov for en sådan lovgivning.

Gennemføres oppositionens forslag, vil der ikke være nogen mulighed for offentlig indseende med priser og avancer, til trods for at det er en sag, der direkte angår hele det store forbrugende publikum. Det hjælper ikke meget, at forbrugerne får fortalt om liberalismens og den fri konkurrences velsignelser, når vi har erfaret, hvor svært det har været for disse velsignelser at trænge igennem i den almindelige prisdannelse. Det er ofte fortalt forbrugerne, at de såkaldt selvvirkende kræfter nok skulle klare begreberne, men det vides af bitter erfaring, at disse kræfter ingen slagkraft har haft. Hele det foreliggende materiale fra trustkommissionen og monopoltilsynet giver klar besked om prisdannelsens mysterier og om, at det er forbrugerne, der blot har at betale.

Undersøgelserne f. eks. omkring optikerbranchen har klart og tydeligt vist en række meget høje avancer, endog så høje, at monopoltilsynet har måttet erklære, at hvis der ikke skete en forandring, måtte man tage sagen under overvejelse og sætte ind over for disse avancer. På dette område er det mærkeligt nok også de billige kvaliteter, der har de højeste avancer.

Alt i alt mener jeg ikke, der kan være nogen grund til at følge det foreliggende lovforslag. Alene det, at der findes et tilsynsorgan, der kan sættes i virksomhed, vil have en hæmmende og sanerende indflydelse på prisforholdene.

Mit parti har ikke noget imod, sådan som den højtærede handelsminister har foreslået, i udvalget at kigge nærmere på § 24 i monopolloven, ikke for at ophæve den, men for at se, om der skulle være grundlag for under de nye forhold at foretage mindre

ændringer eller eventuelt tilføjelser. Det har vi som sagt ikke noget imod, men samtidig vil jeg også gerne nævne, at der i prislovens bestemmelser vedrørende kvaliteten af mærkevarer m. v. måske også var nogle spørgsmål, som vi ved samme lejlighed burde tage op til nærmere behandling.

Anker Lau: Ja, jeg kan ikke påstå, at jeg er forbavset. Men når jeg hører en tale som det ærede medlem hr. Chr. Christiansens, føler jeg mig hensat til en fjern fortid engang før krigen — som om intet siden den tid var passeret, og som om en helt ny udvikling, hvor mange af de principper, som det ærede medlem hr. Chr. Christiansen jo stadig væk vender sig imod, men som dog har en vis betydning, slet ikke havde fundet sted. Og så er det jo en ganske anden tale, der lyder nu, end den tale, der for ganske kort tid siden lød, da vi behandlede toldloven og valutalovent. Vi hørte i dag, at erhvervene var enerådende i herredømmet over markedet. Vi hørte, at det var ønskeligt, om markedsplanerne ville hidføre en stærkere konkurrence. Jeg synes ikke, det er så forfærdelig længe siden, at man under toldlovens behandling netop fremhævede faren ved alt dette og beskyttede sig imod det så stærkt som muligt. Dengang sagde forbrugerne ikke noget, men forbrugerne har sagt noget om dette tidligere, hvad jeg senere skal komme tilbage til. Det er den slags ting, der gør, at man får en underlig afsmag for megen af den argumentation, man somme tider hører her, og som anvendes, hvor det passer ind i billedet. Samtidig sagde det ærede medlem noget om, at den uhæmmede næringsfrihed betød ufrihed for borgerne, og at stordriften monopoliseres o. s. v. Ja men det ærede medlem og hans parti gør jo på en lang række områder, hvad de kan for at fremme netop denne stordrift, som man så ganske vist sætter under kontrol.

Den højtærede minister forbavsede mig også lidt, idet han syntes at gå ud fra — og det gjorde det ærede medlem hr. Chr. Christiansen jo også — at det foreliggende lovforslag går ud på at ophæve monopolloven. Det er slet ikke det, det drejer sig om. Det ærede medlem kom med en hel del argumenter, som måtte forudsætte, at det var det, vi stillede forslag om, hvad